

Kasvilajien rauhoitussäännöksistä poikkeaminen

1 Asia

Poikkeaminen rauhoitetun eliölajin rauhoitussäännöksistä, valkolehdokin hävittäminen, Heinävesi, Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaava

2 Hakija

OX2 Finland Oy

3 Vireilletulo

18.2.2026

4 Hakemus

OX2 Finland Oy hakee luonnonsuojelulain (9/2023) 83 §:n mukaista poikkeuslupaa valkolehdokin (*Platanthera bifolia*) hävittämiseen Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan (ehdotusvaihe) mukaisille rakentamisalueille. Lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi hankkeen toteutusjakson kattamiseksi.

OX2 Finland Oy on laatimassa Kilpimäen tuulivoimapuistolle oikeusvaikutteista osayleiskaavaa, jonka perusteella voidaan myöntää rakentamisluvat tuulivoimalayksiköiden rakentamiselle. Suunniteltu Kilpimäen tuulivoimapuisto sijaitsee Heinäveden Kiurumäellä. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1800 ha. Osayleiskaavassa suunnittelualueelle osoitetaan 10 tuulivoimalapaikkaa, ohjeelliset huoltotiet ja maakaapeli, sähköasema sekä suunnittelualueella sijaitseva ilmajohtona toteutettava 110 kV:n sähkönsiirto.

Hankkeen suunnittelun aikana on toteutettu ympäristövaikutusten arviointi ja siihen liittyvä kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys sekä osayleiskaavan kaavaselostus (luonnosvaihe). Vuonna 2025 luontoselvityksiä täydennettiin kaavoitusta varten. Myös muiden alueelle tehtyjen luontoselvitysten yhteydessä tehdyt havainnot valkolehdokista on huomioitu kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitysten raporteissa. Poikkeuslupahakemusta laadittaessa vuosien 2023–2024 maastohavaintoaineiston perusteella osayleiskaavan ehdotusvaiheen suunnittelualueella kasvaa 628 valkolehdokkiyksilöä ja suunnittelualueen läheisyydessä neljä kasviyksilöä. Pientä osaa kaavaehdotusvaiheen mukaisista rakentamisalueista (tuulivoimalapaikat, huoltotielinjaukset, sähköasema, ilmajohtoreitti) ei ole tarkastettu maastossa, mikä aiheuttaa epävarmuutta sille, esiintyykö kyseisillä alueilla valkolehdokkia. Huomioiden, että lähes kaikki kaavaehdotuksen mukaiset rakentamisalueet on kartoitettu ja alueella esiintyy runsaasti valkolehdokkia, arvioidaan, että kartoittamattomien alueiden aiheuttama epävarmuus ei ole merkittävä ja johtopäätös kaavan vaikutuksista valkolehdokin paikalliseen tasoon on luotettava. Ennen rakentamista kaikilta rakentamista vaativilta alueilta inventoidaan valkolehdokit.

Huomioiden muut tuulivoimarakentamisessa huomioitavat asiat, YVA-prosessin jälkeen suunnittelussa on pyritty huomioimaan valkolehdokkien sijainti osoittamalla valkolehdokkialueille mahdollisimman vähän rakentamista vaativia toimintoja. Suunnittelualueelle osoitettujen seitsemän tuulivoimalan rakennusalueella sekä ohjeellisen huoltotien ja maakaapelireitin kohdalla (leveys 15 m) kasvaa kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitysten perusteella yhteensä 147 valkolehdokkia ja suunnittelualueella sijaitsevan ilmajohdon johtoaukealla kasvaa yksi valkolehdokki. Sähköasema- ja vaikutusalueella ei kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen mukaan kasva valkolehdokkeja. Kaavan toteutuessa kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä havaituista valkolehdokkeista 23 % (147 yksilöä) häviää. Suurin osa suunnittelualueen valkolehdokkeista (77 %, 485 kasviyksilöä) jää rakentamisalueiden ulkopuolelle ja näin ollen ne säilyvät. Hakija arvioi, että kaavan aiheuttamat vaikutukset valkolehdokkiin kohdistuvat rajattuihin osiin suunnittelualueen valkolehdokkipopulaatioista, ja näin ollen hankkeen vaikutukset eivät kohdistu lajin paikalliseen populaatioon laajemmin.

5 Määräykset, joita hakemus koskee

Valkolehdokki on luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettu kasvilaji koko maassa. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rahoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä irti, ottaa juurineen eikä hävittää.

6 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan poiketa valkolehdokkia koskevasta luonnonsuojelulain 74 §:n mukaisesta kiellosta hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Lupa koskee tuulivoimaloiden rakennusalueiden, huoltotien ja maakaapelireitin alle jääviä valkolehdokkiesiintymiä Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan suunnittelualueella.
2. Lupa on voimassa 29.4.2036 asti.
3. Hakija vastaa tarvittavien lupien hakemisesta muilta viranomaisilta ja tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin.
4. Luvan mukaisia toimenpiteitä tehtäessä tämä lupa on pidettävä mukana (esim. puhelimessa) ja pyydettyä esitettävä.
5. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat ovat tietoisia tämän luvan sisällöstä.
6. Lupa- ja valvontavirasto valvoo tämän luvan noudattamista ja voi tarvittaessa tehdä maastokäyntejä.

6.1 Perustelut

Valkolehdokki on luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettu kasvilaji koko maassa. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rahoitettua kasvia, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä irti, ottaa juurineen eikä hävittää. Luonnonsuojelulain 82 §:n mukaan poiketen siitä mitä 74 § säädetään aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin

vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että tuulivoimaloiden sekä niihin liittyvien muiden rakenteiden kuten huoltoteiden ja maakaapeleiden rakentaminen ei vastaa 82 §:ssä tarkoitettua rakennustoimintaa, joten luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen lupa on tarpeen. Lupa- ja valvontavirasto voi luonnonsuojelulain 83 § 1 momentin nojalla myöntää luvan poiketa 74 §:n rauhoitussäännöksistä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle. Eliölajin suojelutaso on suotuisa, jos se pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään (LsL 3 §).

Pohjois-Karjalassa valkolehdokki on melko yleinen mutta harvalukuinen laji. Valkolehdokki on viimeisessä uhanalaisluokituksessa arvioitu elinvoimaiseksi (LC) lajiksi. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kaavan aiheuttamat vaikutukset valkolehdokkiin kohdistuvat pieneen osaan rajattua paikallispopulaatiota, eikä kaavan toteutuminen näin ollen ei heikennä valkolehdokin suotuisaa suojelutasoa paikallisesti, alueellisesti tai valtakunnallisesti. Suurin osa suunnittelualueen valkolehdokeista jää rakentamisalueiden ulkopuolelle ja säilyvät.

6.2 Päätöksen täytäntöönpano

Luvanmukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä päätöksen saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan jälkeen.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 3 §, 74 §, 82 §, 83 §
Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 6 §, liite 3
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §
Valtioneuvoston asetus (117/2025) Lupa- ja valvontaviraston maksuista 2026

8 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt luonnonsuojelun luonnonsuojeluasiantuntija Sonja Hurskainen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Jonna Kartano. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

10 Käsittelymaksu

1500 €. Lasku toimitetaan erikseen.

11 Päätöksestä tiedottaminen

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Jakelu

Lupa- ja valvontavirasto julkaisee päätöksen luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti internetsivuillaan.

sähköpostitse:
OX2 Finland Oy

Tiedoksi

sähköpostitse:
Ympäristöministeriö
Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri
Heinäveden kunta

Lisätietoja antaa

Luonnonsuojeluasiantuntija Sonja Hurskainen
sonja.hurskainen@lvv.fi
puh. 0295254551

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihde: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/60801/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/60801/2026 har godkänts elektroniskt

Hurskainen Sonja 29.04.2026 10:32

Kartano Jonna 29.04.2026 10:34

1 Valitusosoitus

Tähän Lupa- ja valvontaviraston päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valituksesta huolimatta Lupa- ja valvontaviraston tekemää päätöstä on noudatettava, jos siinä on niin määrätty.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015) <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksu%thallinto-oikeudessa.html>

1.1 Toimi näin

Jos haet muutosta Lupa- ja valvontaviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Tee valitus **viimeistään 30 päivän kuluessa** siitä, kun Lupa- ja valvontaviraston päätös on saatu tiedoksi.

- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.
- Jos päätös on lähetetty tavallisena kirjeenä, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun Lupa- ja valvontavirasto on lähettänyt kirjeen. Selvitä kirjallisesti, jos näin ei ole jostakin syystä tapahtunut.
- Jos päätös on lähetetty sähköpostitse, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena (3.) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Viestin lähettämispäivä ilmenee sähköpostiviestistä.
- Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi, kun asiakirja on noudettu palvelimelta. Jos asiakirjaa ei ole noudettu palvelimelta seitsemän (7) päivän kuluessa Lupa- ja valvontaviraston ilmoituksesta, tiedoksiannossa noudatetaan muita laissa säädettyjä tiedoksiantotapoja.

- Jos päätös on saatu tiedoksi jollakin muulla tavalla, tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottajalle annettu tiedoksiantotodistus, saantitodistus tai haastetiedoksiannosta annettu todistus.
- Sijaistiedoksiannossa katsotaan, että päätös on saatu tiedoksi kolmantena (3.) päivänä siitä, kun sijaistiedoksiantoa koskeva tiedoksiantotodistus on annettu.
- Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon jo kirjeen saapumispäivänä.
- Jos päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä yleistiedoksiannosta annetun ilmoituksen julkaisemisajankohdasta. Julkaisemisajankohta on ilmaistu julkaisun yhteydessä.

1.2 Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

1.3 Valituksen liitteet

- Lupa- ja valvontaviraston päätös, johon haetaan muutosta (alkuperäisenä tai jäljennöksenä) valitusosoituksineen
- selvitys siitä, minä päivänä Lupa- ja valvontaviraston päätös on saatu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin Lupa- ja valvontavirastoon
- valtakirja

- asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) eli ns. lupalakimies
- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

1.4 Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Sähköinen asiointi: Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio (käyntiosoite)

PL 1744, 70101 Kuopio (postiosoite)

sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

puhelinvaihte: 0295 642 500

asiakaspalvelu: 0295 642 502 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 0295 642 501

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona, lähetin tai sähköisen asiointipalvelun välityksellä. Valittaja tai hänen edustajansa voi myös viedä valituskirjelmän hallinto-oikeuden kirjaamoon. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä klo 16.15.